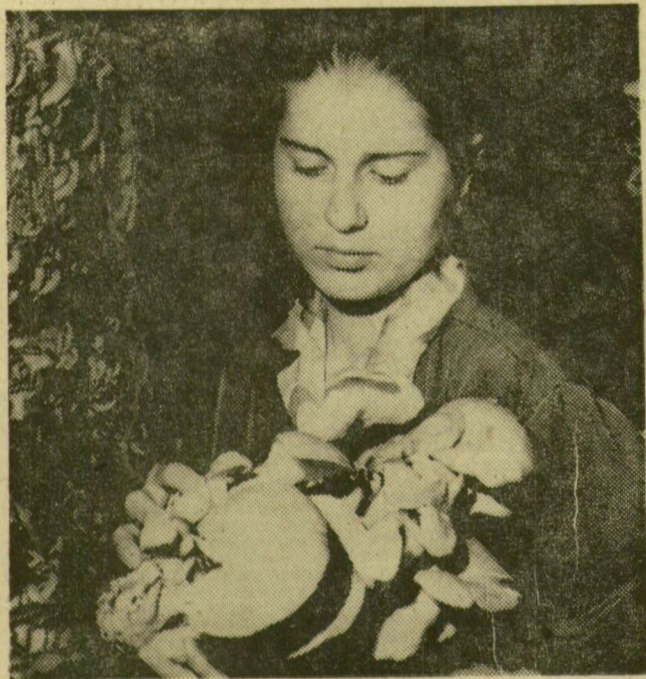

DM

röviden

Óriás gomba

Tóth Béla felvétele

A nagymágyocsi hűtőházat a gyümölcsáras jelenlegi holt-szezonjában gombatermesztéssel hasznosítják. A hűvös, páras klímát kedvelő óriás laskagombából a nyári hónapokban kétszáz-háromszáz mázsát szállítanak hazai és külföldi piacra.

VIZSGÁK UTÁN

Az elmúlt héten fejeződtek be a szakmunkásvizsgák a szegedi Fonó-Szövő Szakmunkásképző Intézetben. Kétéves tanulás után 62 fiatal szakmunkásno kapta meg bizonyítványát, s a legjobbak külön jutalomban is részesültek. Valamennyien a Szegedi Textilművek társadalmi ösztöndíjasai voltak, s e héten kezdték meg a munkát a gyárban.

Kritika

NAPÓLEON-LEVEL ÁRVERÉSE

Londonban kedden 4200 font sterlingért elárverezték Napóleon 1796-ban Josephine-nek írt egyik szerelmeslevelét. A császár reggel 9 órakor vetette papírra következő sorait: „On valóban azt gondolta, hogy nem magáért szeretem... Mi másért tehát? Oh, asszonyom, úgy hiszi, tiszta lélekből származhat ily alantas gondolat? Megdöbbentett, ám érzelmem ébredésemkor ismét lábaim elé vetnek, neheztelés, akarat nélkül... Mi a te különös varázsd, egyetlen Josephine?”

FOGHÚZÁS UTÁN — SZÁJFÜRDŐ

A foghúzás utáni arcüregfertőzéseket gyakran több hetes orvosi kezeléssel, nemegyszer műtéti beavatkozással gyógyítják. Az esetek többségében a műtét elkerülhető és a kezelési idő 10—12 nappal rövidíthető, ha a foghúzás utáni arcüregfertőzéseket szájfürdővel kezelik. E gyógymódot dr. Tóth András főorvos alkalmazza a hévízi kórházban. Hévízen már öt kezelőhelyen és két kísérleti kezelőhelyen fogadják a betegeket.

SZEGEDI KUTATÓ ELŐADÁSA FRANCIAORSZÁGBAN

A franciaországi Mantonban kerül sor az I. Kvantumkémiai Világkongresszusra július 4. és 10. között. A rangos tudományos eseményen a JATE kutatója, dr. Bán Miklós kandidátus, a kémiai tudományok doktora is előadást tart Izoelektronos molekulák tanulmányozása címmel.

FORRÁSKÜTI KIRÁNDULÓK

Nyári országjárást szervez a forrásküti művelődési ház. Gyulai kirándulás, Balaton körüli út és jugoszláviai szomszédolás szerepel az idei programban. A korábbi évek gyakorlatát követve most is kedvezményesen vehetnek részt kirándulásokon, akik rendszeresen közreműködnek a művelődési ház szakkörében és művészeti csoportjaiban.

Hol vagy, száraz kéztisztító?

Évekkel ezelőtt kapható volt buszos száraz kéztisztító. Tenyerébe nyomta az ember a fogkrémszerű pépet, addig dörzsölte össze két kezét, míg a megkeményedett anyaggal együtt a szennyeződések, olaj, s hasonló is le nem jött. Autósoknak kitűnő volt.

Azután eltűnt, éveken át nem lehetett kapni. Ultraport kellett orvosságos üvegben magammal hordanom, ha kerékszerelés után országút szélén kezét akartam mosni. S természetesen: víz. De most a Szeged Műsor júniusi számában örömmel fődöztem föl a Medikémia nagy hirdetését: *Handy-Rapid* néven száraz kéztisztító habot készítenek. „Kapható: a szaküzletekben.” Nő-sza, irány az Autóker boltja. Hírét sem hallották. Belvárosi háztartási boltok. Dettó. Kárasz utcai illatszert bolt. Nemkülönb. Milyen szaküzletben kereshetném még?

Vasárnap olvasom a *Délmagyarország* keretes hirdetését: a Marx téri kiállítás csarnokában láthatók a Medikémia termékei (most jöttem rá, hogy szegedi a cég, s így annál furcsább, hogy Szegeden nem kaphatók a gyártmányai!), mégpedig vá-

Amerikában — tudja isten hányadszor — ismét földaláltak valamit. Azt az órárt, mely a fölöslegesen elvesztegetett időt méri. S mert oly hihetetlen az egész, még el is tudja képzelni az ember, hogy van olyan időmérő alkalmatlanság, melyet csuklójára kapcsol, s aztán este, lefekvés előtt megnézi: hány percet pocskélttam el megint. Sőt, ahol már régen földaláltak, hogy az idő pénz, mindjárt ki is számolhatja az óratulajdonos, hány dollárt s hány centet vesztett a perceken s másodperceken. Majd reggelig álmatlanul forgolódva töprenghet, hogy tulajdonképpen mikor is, hol is, miért is pocskéltta idejét.

Magánszemélyeknek éppen ezért nemigen ajánlatos efféle órát venni. Tudom, ha majdan eljut hozzánk, megjelenik a kirakatokban, bizonyára akadnak divatörültek, akik pénz-tárcájuk mélyére nyúlnak, s megveszik, nem is sejtve, mit szabadítottak magukra. Hiszen legbelül tudja mindenki, hogy miként porlik szét, s hull ki ujjai közül az idő, hogy életének években is mérhető hányadát fecserli el, de mindezt elviselhetővé teszi a szubjektív tudata: a mindig nyugtató magyarázat, hogy a fölöslegesen látott dolgoknak is volt valami kis értelme. A gépi könyörtelenség azonban a

magyarázkodást elveti: fölösleges idő volt ma két óra huszonkét perc és harminc másodperc.

Arra — mert a híradások több szót nem veszteségetnek a csodaóra — mégis kíváncsi lennék, mi is az, ami bármelyik ember életében ugyanolyan fölösleges időtöltés lehet? Eddigi tapasztalataim szerint mindenki mást és mást tart időpocsékolásnak. Vannak emberek, akik az olvasást, a művelődést, és vitrines agyuk polcán könyvek helyett nipek állodgálnak. Mások arra esküsznek, hogy minden perc elvesztegetett idő, melyet nem az állandó művelődésben lubickolva tölt a tudatlan ember, megint mások úgy tartják, hogy a pénzszerezéssel eltöltött órák a fontosak, csak az az idő a hasznos, mely összkomforttá, villává, autóvá válik. S félek, igen félek, hogy az ilyesfajta órák hatalma pénz, s vagyonszerző géppé bővítheti az embert, arra szoktatva, hogy a gondolkodásra, a meditáció-

CSODAÓRA

ra használt időt kell megtakarítani. A külföldi utat nem szemléltetésre, hanem cseccselésre, a pihentető hétvégét nem örömhöz kertszépítésre, hanem pénztermő föltergetésre illeszkedően újabban használni.

Van azonban néhány olyan hely, ahol hasznos lenne az ilyen időmérő szerkezet is. Vállalatoknál, hivatalokban például.

Régebben — állítólag — volt ennek az órának egy primitív változata. Lelkiismeretnek nevezték. Feltalálójának nevét nem őrítte meg a hálátlan utókor, mely egyre racionálisabban gondolkodván, e szerveinkbe épített finom műszert haszontalannak ítélte. Pedig az, ha nem is tizedmásodpercnyi precizitással, de meglehetősen pontosan figyelmet fordít arra mindenkit, hogy mi volt a fölösleges. Aki a régiségeket szereti, még talál ilyesmít mutatónak. S amilyen bolondos ez a század, meg lehet, hogy a szeriában gyártott újabb s újabb időmérők után ez is újra divatba jön.

Veress Miklós

FASZOBROK KIÁLLÍTÁSA

Kiállítással kapcsolódik idén a Bartók Béla Művelődési Központ a szakszervezeti néptáncfesztiválhoz. A televízióból jól ismert Poltyák Ferenc matkópusztai fiatal fadaragó — aki szobrainak zömét baltával faragja — állítja ki pásztorkat, betyárokat, parasztokat, a tanyák népét ábrázoló, beszédesen jellemző alkotásait. A kiállítás a hónap közepén nyílik majd.

PREMIER

FERTŐRÁKOSON

Euripidész *Elektráját* és *Oresztészét* mutatják be a győri Kisfaludy Színház művészei ma, csütörtökön este 8 órakor a fertőrákosi Barlangszínházban. Az előadást Szilágyi Albert rendezte. Fertőrákos másik nyári bemutatója július 15-én lesz, amikor Várad György rendezésében viszik színpadra Stein—Kander: *Zorba* című két-rezses musicalját.

BARACKEXPORT A KISKUNSAGBÓL

Szerdán megkezdődött a kiskunsaági kazsiabarak exportja. Az idén az NDK-ba küldték az első rakományt, s a hét végén Angliába „utazik” a barack. Ezt követően az NSZK fogadja a gyümölcsöt, hatkilés tételekben, neccel borított rekeszekben. Egyébként összesen tíz ország érdekli a magyar barack iránt, amelyek minősége az idén kifogástalan.

HÁZGYÁR

A szovjet technológiára épülő veszprémi házgyárban megkezdtek a gépek szerelését, a korszerű gyárban a szerelési munkákat héttagú szovjet szakembercsoport irányítja.

HELYREÁLLÍTJÁK A VÁRTORNYOT

Dunaföldváron befejezéséhez közeledik a vártorony helyreállítása. A Duna-parti löszdombon majdnem félszáz évvel ezelőtt épített vártoronyt augusztus 20-án adják át, pincéjében, boltíves földszíntjén és emeletén helytörténeti múzeumot, tetején pedig presszó rendeznek be. Emeleti erkélytáncosok is kiképeznek, ahonnan nagyszerű kilátás nyílik a szép tájra és a Dunára.

EZER VAGON ZÖLDBORSÓ

Július első hetéig — minden eddigénél nagyobb mennyiséget — ezer vagon zöldborsót fogadtak és dolgoztak fel a Debreceni Konzervgyárban. A frissen szedett zöldborsó még most is folyamatosan érkezik a környező gazdaságokból, s a szezon végéig további kétszáz vagon átvételre számíthatnak.

SZERDAI PIACI ÁRAK

A csirke kilója 32, a tojás darabja 1,30—1,40, a saláta 1,20—1,50, a zöldborsó 0,50—2,50 forintba került. Az újbungonya kilója 4—7, a vöröshagyma 6—8, a fejes káposzta és kelkáposzta 3—5, a karfiol 10—12, a paradicsom 14—25, a főzötök 1,50—2, az uborka 3—6, a zöldborsó 5—6, a zöldborsó 10—15, a fokhagyma 20—25, a paraj és sóska 4—5, a gomba 40—50 forintba került. A nyári alma 5—8, a körte 6—7, a cseresznye 6—7, a meggy 6—12, a sárgabarack 6—10, az őszibarack 4—10, a szilva 3—5, a málna 18—22, a ribizli 12—15, az egres 6 forint volt. A száraz babot 16, a savanyú káposztát 8 forintért, a mák literjét 28—30 forintért kínálták.

P. E.

Elizabeth Taylor megint elvált

Elizabeth Taylor szerdára virradóra New Yorkban közölte, hogy különvált férjétől, Richard Burtontól. Nyomban hozzáfűzte, reméli, csupán „rövid szakításról” van szó. A híres amerikai filmesillag, akinek Burton ötödik férje, azt mondta, hogy talán „a túl nagy szerelem” és az „állandó együttléti” rontotta el kapcsolatukat.

Elizabeth Taylort és Richard Burtont Rómában hozta össze a sors a Kleopátra forgatásakor. 1964-ben kötötték házasságot Montrealban. A filmszínésznő korábban Nicky Hiltonnal, a híres szállodamánás fiával, Michael Wilding brit filmszínésszel, Mike Todd amerikai filmproducerrel és Eddie Fisher énekesrel kötött házasságot.

Fényképezőgéppel vizsgálják a szellemi károsodást

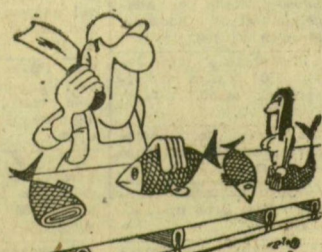
A csökkent szellemi képességű gyermekek vizsgálatának egyik most kidolgozás alatt levő új módszerét kívánja tökéletesíteni a sztereofotogrammetria lehetőségeinek felhasználásával négy magyar szakember: két mérnök és két orvos.

A sztereofotogrammetria — a térhatású fényképezés felhasználása mérőeszközként — mind több területen hódít, így az orvosi diagnosztika terén is. Arra azonban, hogy ez a módszer a szellemi fogyatékos gyermekek vizsgálatára is alkalmas lehet, Magyarországon gondoltak először.

A kromoszómák azok az elváltozások, amelyek hátrányosan befolyásolják a szellemi képességet, nyomtatagynak néhány szerv külső megjelenésén is, többek között azon is, hogy hogyan aránylik egymáshoz a fül szélessége és a két szem közötti távolság.

Mivel a kromoszóma vizsgálata igen költséges és bonyolult feladat, a világon sok helyütt megkezdtek ezeknek a külső jegyeknek a mérését valamilyen vonalzószerű mérőeszközzel — közönséges sublerral — illetve körzővel. E módszereknek azonban hátránya, hogy nem elég pontos. Már csak azért sem, mert a méret másnak látszik attól függően, mennyire nyomják oda a lágy testrészeket, ráadásul az idegileg amúgy is túlzérkeny gyermekek nagyon nehezen viselik el az ilyen vizsgálatot.

Vegyes hal

Fecskeparádé

Népes fecskekolóniák tanyáznak a Klauzál tér egyes épületeinek — főleg a Kis Dávid-ház — erkélyei alatt. A fiókák még nem tudnak repülni, s a sűrűn egymás mellé rakott fészkekből az apró madaraknak fejük vagy éppen csak a csőrük látszik ki, amint mohón várják az etetést. A szülők közben a téren parádés repüléssel szerzik be a táplálékot. Villámgyorsan cikáznak a levegőben, majd a megszerzett zsákmánnyal pillanatok alatt közelítenek meg a fészket, röptük sebességét egyáltalán nem fékezve, valóságos dobobják kicsinyeik csőrébe a rovarokat.

A fecskék látványának is érdekes „produkcióját” akkor értékelhetjük valójában, ha elfogadjuk az ornitológusok véleményét, miszerint a villámgyorsan cikázó madarak között a szülők sosem vélik el a célt, nem tévesztik össze a fészkeket, ki-kiket saját fiókáját eteti. Az viszont megeshet, hogy a kifecskekék élmesebbjei gyengébb társaiknál több táplálékhoz jutnak.

DÉLMAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi Bizottságának napilapja. — Megjelenik hétfő kivételével naponta, hétköznapokon 8. vasárnaponként 12 oldalra. — Főszerkesztő: F. Nagy István. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: 6740 Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. — Telefon: 13-535, 13-003. — Felelős kiadó: Kovács László. — A lapot nyomja: Szegedi Nyomda, Szeged, Bajcsy-Zs. u. 23. — Index: 29.953 — Előfizetési díj egy hónapra 20 forint.